

МІНІСТЕРСТВО НАУКИ І ОСВІТИ УКРАЇНИ

Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту

(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет **фізичної реабілітації**

Кафедра **фізичної терапії, ерготерапії**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри
фізичної терапії, ерготерапії

Сергій Рокутов

« 14 » 06 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВК 3 ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ/ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ЗАХВОРЮВАННЯХ ВНУТРІШНІХ ОРГАНІВ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

	Магістр (ступень вищої освіти)
галузь знань	22 «Охорона здоров'я»
спеціальність	227 «Фізична терапія, ерготерапія»
спеціалізація	227.1 Фізична терапія
освітня програма	«Фізична терапія, ерготерапія»
факультет	Фізична реабілітація
вид дисципліни	Вибіркова

2023/2024 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни – **Фізична терапія/Фізична реабілітація при захворюваннях внутрішніх органів** для здобувачів ступеню вищої освіти **магістр**, галузі знань – **22-«Охорона здоров'я»**, спеціальності **227- Фізична, терапія, ерготерапія.**

Розробники:

Майкова Тетяна Володимирівна, професор, д.мед.н.

Проскура Вікторія Степанівна, доцент, к.мед.н.

Робоча програму схвалено на засіданні кафедри фізичної терапії, ерготерапії, факультету фізичної

реабілітації, Придніпровської державної академії фізичної культури і спорту.

Протокол №19 від 14.06.2023

Зав. кафедри

Сергій РОКУТОВ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація/освітня програма, ступень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 10	Галузь знань <u>22 Охорона здоров'я</u> (шифр і назва)	Вибіркова	
Модулів – 10	Спеціальність (професійне спрямування): <u>227 «Фізична терапія, ерготерапія»</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів –10		2-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ немає (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 300	Спеціалізація <u>227.1 Фізична терапія</u>	3-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 8 самостійної роботи студента – 18	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Магістр	Лекції	
		44 год.	
		Практичні, семінарські	
		44год. год.	
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		212 год. год.	
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю: іспит	

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є формування професійної компетенції майбутнього фахівця з фізичної реабілітації з урахуванням науково-обґрунтованих технологій лікувальної фізичної культури та фізіотерапевтичних засобів реабілітації. Основними **завданнями** вивчення дисципліни є:

- сформувати у студента самостійність і творчість при виконанні різних реабілітаційних технологій;
- навчити користуватися новітньою науковою літературою, результатами дисертаційних робіт для поглиблення знань про нові реабілітаційні технології для застосування в практичній діяльності;
- навчити правильно формулювати завдання та планувати засоби і методи реабілітаційних заходів з урахуванням сучасних уявлень щодо факторів ризику виникнення хвороб внутрішніх органів, етіологію та механізми їх розвитку, клінічні прояви та ступінь тяжкості перебігу;
- навчити плануванню, розробці, організації та застосуванню комплексу заходів фізичної реабілітації при захворюваннях внутрішніх органів з урахуванням сучасних реабілітаційних технологій для ефективного і раннього відновлення фізичного здоров'я пацієнтів, їх повернення до побутової та професійної діяльності;
- забезпечити засвоєння студентом розуміння ролі фахівця з фізичної реабілітації в командній роботі з фахівцями різного профілю, спрямованої на оздоровлення пацієнтів з найбільш поширеними хворобами внутрішніх органів;
- сформувати у студентів широкий професійний світогляд щодо проблем відновлення і компенсації втрачених та знижених функцій організму, прагнення до усебічного аналізу і творчого засвоєння матеріалу, що вивчається.

Компетентності, формування яких передбачено навчальною дисципліною:

ІК Магістр з фізичної терапії, ерготерапії здатний вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з порушеннями функцій органів та систем.

ЗК 7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації, зокрема до перманентного оновлення власних знань та на цій основі виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, абстрактного мислення, аналізу та синтезу предметній сфері, необхідних для дослідницької роботи й інноваційної діяльності.

ЗК 10. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології у професійній та науково-дослідній діяльності.

ФК 5. Здатність використовувати під час навчання та виконання професійних завдань, знання при: захворюваннях нервової системи, внутрішніх органах, захворюваннях і травмах опорно-рухового апарату та інших нозологіях.

ФК 8. Здатність здійснювати клінічні та функціональні дослідження в процесі виконання наукових робіт у фізичній культурі і спорті, фізичній терапії, ерготерапії.

ФК 9. Здатність самостійно проводити оцінку функціональної здатності до активності/діяльності клієнта. Інформування, інструктаж, керівництво та навчання клієнта, його близьких, а також представників інших професійних груп.

ФК 14. Здатність обґрунтовано застосовувати фізичні методи реабілітації з урахуванням механізму дії, показань і протипоказань при найбільш поширених захворюваннях внутрішніх органів, опорно-рухового апарату, центральної і периферичної нервової системи.

ФК 16. Здатність визначати загальні підходи до вибору необхідної методики при захворюваннях внутрішніх органів: лікувальної фізичної культури; класичного та лікувального масажу; фізіотерапевтичних заходів.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати**:

- наукові передумови для використання фізичних чинників в реабілітації;
- основні положення профілактичної медицини, сучасний рівень її розвитку в нашій країні;
- зміст, структуру, функції, принципи, методичні основи фізичної реабілітації хворих при найбільш поширених хворобах внутрішніх органів;
- причини та клінічні прояви хвороб внутрішніх органів;
- показання та протипоказання для використання засобів фізичної реабілітації на всіх етапах відновного періоду, а також клініко-фізіологічне обґрунтування застосування реабілітаційних заходів, основні контингенти пацієнтів, які підлягають реабілітації.

Студент повинен **вміти**:

- володіти системою основних закономірностей впливу і проведення занять з лікувальної фізичної культури та фізіотерапії в реабілітаційному періоді при захворюваннях внутрішній органів;
- володіти професійною термінологією, формулювати завдання, підбирати відповідні методи і засоби фізичної реабілітації на госпітальному, поліклінічному та санаторному етапах реабілітації;
- складати програму реабілітаційних заходів для хворих з урахуванням перебігу та ступеню тяжкості захворювання, протипоказань та обмежень до певних засобів фізичної реабілітації;

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Фізична реабілітація при ускладненнях захворювань серцево-судинної системи.

Тема 1. Наукове обґрунтування застосування фізичної реабілітації хворих на ішемічну хворобу серця, ускладнену на серцеву недостатність.

Тема 2. Наукове обґрунтування застосування фізичних чинників у реабілітації хворих з ішемічною хворобою серця, ускладненою серцевою недостатністю

Змістовий модуль 2. Фізична реабілітація при вроджених і набутих вадах серця.

Тема 3. Фізична реабілітація при вроджених і набутих вадах серця.

Змістовий модуль 3. Фізична реабілітація при ускладненнях захворювань дихальної системи.

Тема 4. Наукове обґрунтування застосування фізичної реабілітації при дихальній недостатності.

Змістовий модуль 4. Особливості фізичної реабілітації після COVID-19/

Тема 5. Особливості фізичної реабілітації після COVID-19.

Змістовий модуль 5. Фізична реабілітація хворих при судинних ускладненнях цукрового діабету.

Тема 6. Фізична реабілітація хворих при судинних ускладненнях цукрового діабету.

Змістовий модуль 6. Фізична реабілітація при аномаліях розвитку сечовидільної системи.

Тема 7. Фізична реабілітація при аномаліях розвитку сечовидільної системи.

Змістовий модуль 7. Фізична реабілітація при функціональних розладах сечовиділення.

Тема 8. Фізична реабілітація при функціональних розладах сечовиділення.

Змістовий модуль 8. Фізична реабілітація при порушеннях обміну речовин.

Тема 9. Фізична реабілітація при подагрі.

Змістовий модуль 9. Фізична реабілітація при розладах харчування.

Тема 10. Фізична реабілітація при розладах харчування.

Змістовий модуль 10. Фізична реабілітація при простатиті

Тема 11. Фізична реабілітація при простатиті

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Фізична реабілітація при ускладненнях захворювань серцево-судинної системи.												
Тема 1. Наукове обґрунтування застосування фізичної реабілітації хворих на ішемічну хворобу серця, ускладнену на серцеву недостатність.	16	4	4			8						
Тема 2. Наукова обґрунтування застосування фізичних чинників у реабілітації хворих з ішемічною хворобою серця, ускладненою серцевою недостатністю	14	4	4			6						
Разом за змістовим модулем 1	30	8	8			14						
Змістовий модуль 2. Фізична реабілітація при вроджених і набутих вадах серця.												

Тема 3. Фізична реабілітація при вроджених і набутих вадах серця.	30	4	4			22							
Разом за змістовим модулем 2	30	4	4			22							
Змістовий модуль 3. Фізична реабілітація при ускладненнях захворювань дихальної системи.													
Тема 4. Наукове обґрунтування застосування фізичної реабілітації при дихальній недостатності.	30	4	4			22							
Разом за змістовим модулем 3	30	4	4			22							
Змістовий модуль 4. Особливості фізичної реабілітації після COVID-19													
Тема 5. Особливості фізичної реабілітації після COVID-19	30	4	4			22							
Разом за змістовим модулем 4	30	4	4			22							
Змістовий модуль 5. Фізична реабілітація хворих при судинних ускладненнях цукрового діабету.													
Тема 6. Фізична реабілітація хворих при судинних ускладненнях цукрового діабету.	30	4	4			22							
Разом за змістовим модулем 5	30	4	4			22							
Змістовий модуль 6. Фізична реабілітація при аномаліях розвитку сечовидільної системи.													
Тема 7. Фізична реабілітація при аномаліях розвитку сечовидільної системи.	30	4	4			22							
Разом за змістовим модулем 6	30	4	4			22							
Змістовий модуль 7. Фізична реабілітація при функціональних розладах													

сечовиділення.												
Тема 8. Фізична реабілітація при функціональних розладах сечовиділення	30	4	4			22						
Разом за змістовим модулем 7	30	4	4			22						
Змістовий модуль 8. Фізична реабілітація при порушеннях обміну речовин.												
Тема 9. Фізична реабілітація при подагрі.	30	4	4			22						
Разом за змістовим модулем 8	30	4	4			22						
Змістовий модуль 9. Фізична реабілітація при розладах харчування.												
Тема 10. Фізична реабілітація при розладах харчування.	30	4	4			22						
Разом за змістовим модулем 9	30	4	4			22						
Змістовий модуль 10. Фізична реабілітація при простатиті												
Тема 11. Фізична реабілітація при простатиті	30	4	4			22						
Разом за змістовим модулем 10	30	4	4			22						
Усього годин	300	44	44			212						

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Для очного відділення	
1	Наукове обґрунтування застосування фізичної реабілітації хворих на ішемічну хворобу серця, ускладнену на серцеву недостатність.	4	
2	Наукова обґрунтування застосування фізичних чинників у реабілітації хворих з ішемічною хворобою серця, ускладненою серцевою недостатністю	4	
3	Фізична реабілітація при вроджених і набутих вадах серця.	4	
4	Наукове обґрунтування застосування фізичної	4	

	реабілітації при дихальній недостатності.		
5	Особливості фізичної реабілітації після COVID-19.	4	
6	Фізична реабілітація хворих при судинних ускладненнях цукрового діабету.	4	
7	Фізична реабілітація при аномаліях розвитку сечовидільної системи	4	
8	Фізична реабілітація функціональних розладах сечовиділення	4	
9	Фізична реабілітація при подагрі	4	
10	Фізична реабілітація при розладах харчування	4	
11	Фізична реабілітація при простатиті	4	
	Разом	44	

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Для очного відділення	
1.	Фізична реабілітація хворих з вадами серця.	8	
2.	Фізична реабілітація при ендокардиті з серцевою недостатністю	8	
3.	Базисні положення кардіологічної реабілітації. Мета і завдання фізичної реабілітації при інфаркті міокарду.	8	
4.	Тривалі фізичні тренування хворих на інфаркт міокарда.	8	
5.	Принципи організації контрольованих групових фізичних тренувань при інфаркті міокарда.	8	
6.	Методика організації тривалих фізичних тренувань.	8	
7.	Фізична реабілітація хворих на хронічну обструктивну хворобу легень, ускладнену дихальною недостатністю.	8	
8.	Фізична реабілітація хворих на пневмонію, ускладнену дихальною недостатністю.	8	
9.	Фізична реабілітація при метаболічному синдромі.	8	
10.	Особливості фізичної реабілітації хворих з простатитом	8	
11.	Особливості фізичної реабілітації хворих на нейрогенну дисфункцію сечового міхура.	8	
12.	Подагра: загальна характеристика захворювання.	8	
13.	Індивідуальна програма фізичної реабілітації при подагрі.	4	
14.	Фізіотерапевтичні методи реабілітації при аліментарній дистрофії.	4	
15.	Індивідуальна програма фізичної реабілітації при аліментарній дистрофії.	4	
16.	Фізична реабілітація хворих на ожиріння.	4	
	Разом	212	

7. Методи навчання

- Лекції.
- Практичні заняття.
- Самостійні заняття.
- Реферування літератури.
- Застосування інтернетресурсів.

8. Методи контролю

- Поточний контроль: виконання письмових завдань для самостійної роботи, тести, співбесіда.
- Модульні контрольні роботи зі змістовних модулів.
- Підсумковий контроль: іспит.

Орієнтований перелік питань, які визначаються як питання поточного та семестрового контролю.

1. Патогенетична характеристика об'єктивних проявів хронічної серцевої недостатності.
2. Базисні положення кардіологічної реабілітації при серцевій недостатності.
3. Хронічна недостатність кровообігу Патогенетична характеристика стадій.
4. Клінічна симптоматика хронічної серцевої недостатності.
5. Поняття про серцеву недостатність, причини її формування, клінічні прояви.
6. Особливості лікувальної фізкультури при захворюваннях серцево-судинної системи на санаторно-курортному етапі відновлення.
7. Особливості лікувального масажу хворих в післяінфарктному стані.
8. Особливості лікувального масажу при вадах серця.
9. Особливості ЛФК при бронхіальній астмі.
10. Особливості ЛФК при пневмонії.
11. Особливості ЛФК при пневмосклерозі і емфіземі легенів.
12. Поняття про дихальну недостатність, причини її розвитку. Типи дихальної недостатності.
13. Завдання ЛФК, протипоказання до проведення ЛФК при дихальній недостатності.
14. Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування ЛФК при дихальній недостатності.
15. Основні принципи лікувального масажу при пневмонії.
16. Методика лікувального масажу при бронхіальній астмі.
17. Особливості ЛФК при плевритах.
18. Фізіотерапевтичні методи реабілітації при захворюваннях бронхолегеневої системи з дихальною недостатністю.
19. Особливості ЛФК при хронічних гнійних захворюваннях легенів.
20. Особливості лікувального масажу при хронічному гастриті.
21. Поняття про аномалії сечовидільної системи, причини їх формування, класифікація аномалій.
22. Поняття про гіперактивність сечового міхура.
23. Фізична реабілітація при гіперактивності сечового міхура.
24. ЛФК при нефроптозі.
25. Лікувальна фізкультура при функціональному нетриманні сечі.
26. Простатит: загальна характеристика захворювання, клінічна симптоматика. Фізична реабілітація хворих на простатит, завдання, протипоказання, особливості масажу.

27. Поняття про діабетичну стопу, фактори ризику, класифікація, клінічна характеристика.
28. Комплексна програма фізичної реабілітації при діабетичній стопі.
29. Методика лікувального масажу при цукровому діабеті.
30. Особливості масажу при діабетичній стопі.
31. Подагра: загальна характеристика захворювання, стадії подагричного артриту.
32. Фізична реабілітація хворих на подагру: завдання, ЛФК, масаж, фізіотерапія.
33. Фізична реабілітація хворих на подагру: завдання, дієтотерапія.
34. Аліментарна дистрофія: загальна характеристика захворювання, етіологія, патогенез, форми білково-енергетичної недостатності.
35. Стадії формування харчової поведінки хворих на аліментарну дистрофію.
36. Фізична реабілітація хворих на аліментарну дистрофію.
37. Поняття про фізичну рекреацію.
38. Типи і види дозвілля. Використання рекреаційних занять при відновленні здоров'я після захворювань та травм у людей різних вікових груп.
39. Основи методики використання і дозування різних видів лікувальної фізкультури на курортах і в санаторіях (прогулянки, теренкур, екскурсії, близький туризм, спортивні ігри та спортивно-прикладні вправи). Сполучення лікувальної фізкультури з курортними факторами.
40. Режим тренування та щадіння як сутність активного режиму. Побудова рухових режимів.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Завдання	Мінім. к-сть балів	Макс. к-сть балів
<i>Кількість балів за змістовий модуль 1 (теми 1,2)</i>	60	100
Опитування за матеріалами теми (поточний контроль)	9	15
Виконання практичних завдань	12	30
Відповіді на питання самостійної роботи (індивідуальні завдання)*	9	15
Модульний контроль (індивідуальне і фронтальне опитування, тестування або модульна робота)	30	40
<i>Кількість балів за змістовий модуль 2 (тема 3)</i>	60	100
Опитування за матеріалами теми (поточний контроль)	9	15
Виконання практичних завдань	12	30
Відповіді на питання самостійної роботи (індивідуальні завдання)*	9	15
Модульний контроль (індивідуальне і фронтальне опитування, тестування або модульна робота)	30	40
<i>Кількість балів за змістовий модуль 3 (тема 4)</i>	60	100
Опитування за матеріалами теми (поточний контроль)	9	15
Виконання практичних завдань	12	30
Відповіді на питання самостійної роботи (індивідуальні завдання)*	9	15
Модульний контроль (індивідуальне і фронтальне опитування, тестування або модульна робота)	30	40
<i>Кількість балів за змістовий модуль 4 (тема 5)</i>	60	100
Опитування за матеріалами теми (поточний контроль)	9	15
Виконання практичних завдань	12	30
Відповіді на питання самостійної роботи (індивідуальні завдання)*	9	15

Модульний контроль (індивідуальне і фронтальне опитування, тестування або модульна робота)	30	40
Кількість балів за змістовий модуль 5 (тема 6)	60	100
Опитування за матеріалами теми (поточний контроль)	9	15
Виконання практичних завдань	12	30
Відповіді на питання самостійної роботи (індивідуальні завдання)*	9	15
Модульний контроль (індивідуальне і фронтальне опитування, тестування або модульна робота)	30	40
Кількість балів за змістовий модуль 6 (тема 7)	60	100
Опитування за матеріалами теми (поточний контроль)	9	15
Виконання практичних завдань	12	30
Відповіді на питання самостійної роботи (індивідуальні завдання)*	9	15
Модульний контроль (індивідуальне і фронтальне опитування, тестування або модульна робота)	30	40
Кількість балів за змістовий модуль 7 (тема 8)	60	100
Опитування за матеріалами теми (поточний контроль)	9	15
Виконання практичних завдань	12	30
Відповіді на питання самостійної роботи (індивідуальні завдання)*	9	15
Модульний контроль (індивідуальне і фронтальне опитування, тестування або модульна робота)	30	40
Кількість балів за змістовий модуль 8 (тема 9)	60	100
Опитування за матеріалами теми (поточний контроль)	9	15
Виконання практичних завдань	12	30
Відповіді на питання самостійної роботи (індивідуальні завдання)*	9	15
Модульний контроль (індивідуальне і фронтальне опитування, тестування або модульна робота)	30	40
Кількість балів за змістовий модуль 9 (тема 10)	60	100
Опитування за матеріалами теми (поточний контроль)	9	15
Виконання практичних завдань	12	30
Відповіді на питання самостійної роботи (індивідуальні завдання)*	9	15
Модульний контроль (індивідуальне і фронтальне опитування, тестування або модульна робота)	30	40
Кількість балів за змістовий модуль 10 (тема 11)	60	100
Опитування за матеріалами теми (поточний контроль)	9	15
Виконання практичних завдань	12	30
Відповіді на питання самостійної роботи (індивідуальні завдання)*	9	15
Модульний контроль (індивідуальне і фронтальне опитування, тестування або модульна робота)	30	40
Разом:	60	100

ПРИМІТКА: кількість нарахованих балів, які отримують здобувачі за формами поточного контролю, визначається в залежності від складності змісту окремих тем кожного змістовного модулю (мінімальна та максимальна кількість балів наведені у таблиці).

Загальна сума балів за становить **середньозважену** від підсумків за 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10 змістовних модулів.

10. Критерії оцінювання успішності навчання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною	Оцінка ECTS	Критерії оцінювання знань
90-100	Відмінно (зараховано)*	A	Студент при відповіді на питання виявив всебічні, систематизовані знання; здатність диференціювати, інтегрувати та уніфікувати знання; викладати матеріал на папері логічно. послідовно: демонструвати знання основної і додаткової літератури для творчого використання.
82-89	Добре (зараховано) *	B	Студент при відповіді на питання виявив повне знання програмного матеріалу, успішно порівнює та викладає теоретичний матеріал послідовно й конкретизує його. Вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, робить висновки, але допускає незначні помилки .
74-81	Добре (зараховано) *	C	Студент уміло володіє теоретико-методичним матеріалом навчальної програми, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок. Допускає помилки і робить не чітко висновки.
64-73	Задовільно (зараховано)*	D	Студент при відповіді на питання виявив повні знання основного програмного матеріалу в обсязі, що необхідний для подальшого навчання і роботи, здатність Допускає значні помилки.
60-63	Задовільно (зараховано)*	E	Студент задовольняє мінімальним. вимогам, розкриває близько половини навчального матеріалу, з допомогою викладача або підручника (конспекту) відтворює програмний матеріал. Допускає значні помилки.
35-59	Незадовільно (незараховано)*	FX	Студент фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення, виявляє здатність елементарно викласти думку. Можливе повторне складання.
0-34	Незадовільно (незараховано)*	F	Студент при відповіді на питання виявив серйозні пробіли в знаннях основного матеріалу, допустив принципові помилки при відповіді на всі питання

Форма підсумкового контролю – *іспит*.

11. Методичне забезпечення

1. Мультимедійні засоби.
2. Таблиці.
3. Плакати.
4. Відеофільми.

12. Рекомендована література

Базова

1. Абрамов В.В., Клапчук О.Б., Неханевич О.Б. та ін. Фізична реабілітація, спортивна медицина : підручник для студ. вищих мед. навч. закладів /за ред. професора В.В. Абрамова та доцента О.Л. Смирнової. Дніпропетровськ: Журфонд, 2014. 456 с.
2. Владимірова О.А., Єжова В.В., Пономаренко Г.Н. Фізіотерапія. К.: Формат, 2013. 432 с.
3. Майкова Т.В., Толстикова Т.М., Афанасьєва О.С. Класичні та сучасні методи фізіотерапії: навчальний посібник. Дніпропетровськ: Журфонд, 2015. 235с.
4. Майкова Т.В., Самошкіна А.В. Основи реабілітології: основні положення та тенденції розвитку: навчальний посібник. Дніпропетровськ: Журфонд, 2014. 95 с.

Допоміжна

5. Сиволап В.Д., Каленський В.Х. Фізіотерапія. Запоріжжя: ЗДМУ, 2014. 196 с.
6. Curtin M., Egan M., Adams J., Townsend E. Occupational therapy for people experiencing illness, injury or impairment. Edinburgh, London, New York. 2017. 818 p.
7. Kramer P., Hinojosa J., Howe T-H. Frames of reference for pediatric occupational therapy. Philadelphia, Baltimore, New York, London. 2017. 579 p.
8. Stoller D. W. Stoller`s atlas of orthopaedics and sports medicine [Text] – Атлас по ортопедии и спортивной медицине Столлера / D. W. Stoller. - Philadelphia [etc.] : WoltersKluwer : Lippincott Williams&Wilkins, 2008. 1040 p.: ill. Index: p. 999-1039.

13. Інформаційні ресурси

1. Конспекти лекцій.
2. Рекомендована література.
3. Internet – віртуальні (мережеві, електронні) бібліотеки, онлайнні журнали, бази знань з дисципліни.

Професор

Тетяна Майкова

Доцент

Вікторія Проскура

Завідувач кафедри

Сергій РОКУТОВ